

การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เอกชน

นายกันตภณ กิจเบรื่อง

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-132-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17498338

PUBLIC RELATIONS OF PRIVATE UNIVERSITY LIBRARIES

KANTAPON KITPRUANG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-132-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน
โดย	นายกันต์ภณ กิจเปรื่อง
ภาควิชา	บรรณาธิการศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ชลัยพร เหมะรัชตะ
อาจารย์ที่ปรึกษา (ร่วม)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จาระไน แกลโกศล

บันทึกวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบันทึกวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ สันติ ถุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.พิมพ์รำไพ ประสมสิทธิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ชลัยพร เหมะรัชตะ)

อาจารย์ที่ปรึกษา (ร่วม)
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จาระไน แกลโกศล)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่องพรรณ ลวนานนท์)

กรรมการ
(อาจารย์ จินดาธัตన์ เบօธพันธ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคดีอวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

กันตกแต่ง กิจเบรื่อง : การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย (PUBLIC RELATIONS OF PRIVATE UNIVERSITY LIBRARIES) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ชลัยพร เทเมะรักษะ,
ผศ. จาระไน แกโลโกศล, 113 หน้า. ISBN 974-634-132-4

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการทำความเห็นงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
เอกชน สังกัดมหาวิทยาลัย จำนวน 12 แห่ง ในด้านสภาพทั่วไปของห้องสมุด หน่วยงานที่รับผิดชอบ
การทำความเห็นงานประชาสัมพันธ์ บุคลากรผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ งบประมาณในการทำความเห็นงาน
ประชาสัมพันธ์ รูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด และปัญหาในการทำความเห็นงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุด
นอกจากนี้ยังศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดของอาจารย์และ
นักศึกษา จำนวน 265 และ 312 คน ตามลำดับ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่มีหน่วยงาน บุคลากร และงบประมาณ
ในการจัดทำความเห็นงานประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะ ในด้านรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด พนักงานห้องสมุด
มหาวิทยาลัยเอกชนใช้รูปแบบการประชาสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน โดยไม่มีรูปแบบใดที่ใช้ในระดับมากที่สุด

ในด้านการทำความเห็นงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุด พนักงานมหาวิทยาลัยเอกชนมีปัญหาในเรื่อง
ขาดบุคลากรปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ บุคลากรขาดความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ และขาดงบประมาณ
ในการจัดการประชาสัมพันธ์ ในระดับมาก

จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดของอาจารย์และ
นักศึกษา พนักงานห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด
ไม่แตกต่างกัน

ที่มาที่ตั้งของบัณฑิตย์อวัยวะบัณฑิตย์ภายในกรอบสีเขียวที่พิมพ์แผ่นเดียว

C410529 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCES
KEY WORD: PUBLIC RELATIONS / UNIVERSITY LIBRARY

KANTAPON KITPRUANG : PUBLIC RELATIONS OF PRIVATE UNIVERSITY LIBRARIES. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. CHAILAIPORN HEMARAJATA, ASSIST. PROF. JARANAI KALKOSOL. 113 pp. ISBN 974-634-132-4

The purpose of this research is to study the public relations system in the 12 private university libraries under the Ministry of University Affairs in the areas of organizational viewpoint, PR personnel and concerned mechanism, budget, procedure and problems. Besides, this research also compares the satisfaction of PR methods among 265 instructors and 312 students of private universities.

The result shows that most of the private university libraries do not provide any mechanism, personnel or allocate budget for public relations. And most of the private university libraries apply the identical public relations methods.

Lacking of PR personnel, skillful personnel and budget for library public relations are the most crucial problems in library PR system.

The comparison of the satisfaction of PR methods among instructors and students are indistinguishable.

ภาควิชา บรรณาธิการศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา บรรณาธิการศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

พญ. วนิดา ใจดี

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชลัยพร เน晦รัชตะ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ จากราชใน แกลงกศล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ ลุล่วงเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. พิมพ์รำไพ เปริมสมิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผ่องพรรณ ลวนานนท์ และอาจารย์ จินดารัตน์ เบอร์พันธ์ ที่ได้สละเวลาในการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเอกชนทั้ง 12 แห่ง ที่ให้ ความกรุณาในการตอบแบบสอบถาม และบรรยายรักษ์และ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกท่านที่ช่วยเหลือ ในการแจกและรับคืนแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมและ ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์นี้

กันตภณ กิจเบรื่อง

พฤษภาคม 2539

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๕
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญ.....	๙
สารบัญตาราง.....	๑๐

บทที่

1 บทนำ

ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6

2 ปริทัศน์วรรณกรรม

ความหมายของการประชาสัมพันธ์.....	7
การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด.....	8
รูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด.....	9
กระบวนการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด.....	12
การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16

3 วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	20
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	23

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

3 วิธีดำเนินการวิจัย

    การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 25

    การวิเคราะห์ข้อมูล..... 27

4 การวิเคราะห์ข้อมูล

    ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของห้องสมุด..... 29

    ตอนที่ 2 การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุด..... 32

    ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อรูปแบบ

        การประชาสัมพันธ์ห้องสมุด..... 38

5 สรุปผลการวิจัย ภัณฑ์รายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

    สรุปผลการวิจัยและภัณฑ์รายผล..... 75

    การทดสอบสมมติฐาน..... 79

    ข้อเสนอแนะจากการวิจัย..... 80

    ข้อจำกัดในการวิจัย..... 81

    ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป..... 81

    รายการอ้างอิง..... 82

ภาคผนวก

ก. แบบสอบถามของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย เอกชน..... 85

ข. แบบสอบถามของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชน..... 96

ประวัติผู้วิจัย..... 113

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนประชาร์การและกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์และนักศึกษาฯ แบ่งตามมหาวิทยาลัย	.22
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจากอาจารย์และนักศึกษา	
	ฯ แบ่งตามมหาวิทยาลัย	.26
3	สายการบังคับบัญชาแบ่งตามสถานภาพของห้องสมุด	.30
4	จำนวนบรรณาธิการและเจ้าหน้าที่แบ่งตามสถานภาพของห้องสมุด	.31
5	รูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด	.34
6	บุคลาในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุด	.37
7	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อการพูด ประเภทการพูดกับผู้ใช้ห้องสมุด	.39
8	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อการพูด ประเภทการพูดในที่ชุมชน	.41
9	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทคู่มือการใช้ห้องสมุด	.43
10	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทหมายข่ายหรือวารสารของห้องสมุด	.45
11	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทป้ายชี้แนะ	.47
12	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทป้ายประกาศ	.49
13	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทโปสเตอร์	.51
14	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทเอกสารแนะนำทรัพยากรห้องสมุด	.53
15	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อโสตทัศน์ ประเภทไลฟ์	.55

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

16 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อโสตทัศน์ ประเภทฟิล์มสติ๊กrip.....	57
17 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อโสตทัศน์ ประเภทภาพพยนตร์.....	59
18 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อโสตทัศน์ ประเภทวิดีโอเทป.....	61
19 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อโสตทัศน์ ประเภทวิทยุกระจายเสียงหรือเสียงตามสาย.....	63
20 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อ เนตุการณ์พิเศษ ประเภทการจัดวันหรือสัปดาห์พิเศษ.....	65
21 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อ เนตุการณ์พิเศษ ประเภทนิทรรศการ.....	67
22 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อ เนตุการณ์พิเศษ ประเภทประชุมหรือสัมมนาผู้ใช้ห้องสมุด.....	69
23 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อ เนตุการณ์พิเศษ ประเภทการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุดหรือการนำชมห้องสมุด.....	71
24 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดโดยใช้สื่อ เนตุการณ์พิเศษ ประเภทการประกวด.....	73